

MINISTEREN

Talepunkt til brug ved samråd i Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, onsdag den 16. marts 2005.

Spørgsmål:

”Hvad er ministerens holdning til Fødevarestyrelsens rapport om fremtidig struktur for Fødevarestyrelsen, jf. FLF alm. del - bilag 29, og hvordan vil ministeren fremover sikre kvaliteten i den danske fødevarekontrol?”

Tale

Indledning

Jeg er glad for at kunne komme i dag angående Fødevarestyrelsens rapport om fremtidig struktur.

For en god ordens skyld, vil jeg godt indledningsvis understrege, at regeringen ikke har taget stilling til rapportens forslag endnu.

Jeg vil derfor besvare samrådsspørgsmålet ved at skitsere hovedelementerne i rapporten, selvom de fleste af jer deltog i den tekniske gennemgang af rapporten i sidste uge.

Jeg vil samtidig tilkendegive, hvad jeg umiddelbart mener om rapportens forslag uden, at jeg dog på nogen måde har lagt mig endelig fast på en holdning endnu.

Baggrund

Fødevaredirektoratet – nu Fødevarestyrelsen - blev etableret i 1997 ved en sammenlægning af Veterinærdirektoratet og Levnedsmiddelstyrelsen. Siden oprettelsen er der løbende gennemført organisatoriske ændringer. De mest omfattende ændringer trådte i kraft 1. januar 2000 i forbindelse med nedlæggelse af de kommunale levnedsmiddelkontroller og etableringen af en statslig regional kontrolstruktur med 11 føde-

vareregioner. I forbindelse med strukturændringen i 2000 blev der opretholdt en relativ tung administrativ struktur og et relativt stort antal laboratorier.

Dette var en af årsagerne til, at man som led i den 1-årige aftale om Finansloven for 2005 besluttede at iværksætte en nærmere udredning af Fødevestyrelsens struktur og mulige effektiviseringspotentialer. Udredningen skulle afsluttes inden fastlæggelsen af rammerne for styrelsens virksomhed fra 2006 og frem.

På den baggrund har et internt udvalg i Fødevestyrelsen udarbejdet den rapport, som nu er sendt til Folketingets Fødeveudvalg.

Udvalgets formand var styrelsens direktør. Derudover deltog en bred repræsentation af ledelse og medarbejdere i styrelsen. Fra centralt hold såvel som fra regionerne.

Der har både i styrelsens interne udvalg og i styrelsens Hovedsamarbejdsudvalg været bred opbakning til rapportens konklusioner. Fødevestyrelsens direktion har suppleret med en endelig indstilling om placeringen af laboratorier og beredskabscentre.

Mit udgangspunkt er, at kan vi opnå den samme kvantitet og kvalitet i fødevarekontrollen for færre penge, skal vi naturligvis gå efter det. Hvis den ledelsesmæssige og administrative struktur kan slankes uden negative konsekvenser for fødevarekontrollen, skal vi gøre det.

Den foreslåede slankere struktur for Fødevestyrelsen er et godt konstruktivt forslag til en udvikling i retning af en moderne, decentral statslig institution.

Tale

Nuværende struktur	<p>Fødevarestyrelsen består i dag af en central enhed i Mørkhøj og 10 fødevareregioner.</p> <p>I den nuværende struktur består en region som minimum af en fødevarerregion, en veterinærregion og et sekretariat. Endvidere findes ved 6 regioner et mikrobiologisk laboratorium og ved 3 regioner et kemisk laboratorium.</p>
Fremtidig struktur	<p>Jeg er meget tilfreds med, at der i den nye struktur er lagt vægt på behovet for at slanke og samle de ledelsesmæssige og administrative funktioner. Derudover er det en god ide at udnytte den bygningsmæssige kapacitet optimalt. Som konsekvens heraf foreslås, at der i den nye struktur etableres,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tre regioner (regionale centre) i Ringsted, Vejle og Århus ▪ tre sekretariater placeret i hvert af de tre regionale centre ▪ 10 kontrolafdelinger under regionerne placeret i Rødovre, Ringsted, Odense, Haderslev, Vejle, Herning, Viborg, Aalborg, Esbjerg og Århus ▪ tre beredskabsafdelinger placeret i Haderslev, Viborg og Ringsted ▪ tre mikrobiologiske laboratorier i henholdsvis Århus, Ringsted og Vejle og to kemiske laboratorier i henholdsvis Århus og Ringsted.

Placering af regionscentre

Jeg er umiddelbart enig i rapportens anbefaling om, at der placeres én region øst for Storebælt og to regioner vest for Storebælt.

Øst for Storebælt vil Ringsted være det naturlige valg på grund af sin placering midt på Sjælland. Ydermere råder re-

Tale

gionen over både et mikrobiologisk og et kemisk laboratorium.

Vest for Storebælt gør en lignende argumentation sig gældende for anbefalingen af at placere regionscentre i Vejle og Århus. Disse regioner har plads til at huse det ekstra sekretariatspersonale. Derudover har region Århus allerede både et mikrobiologisk og kemisk laboratorium, mens Vejle har et mikrobiologisk laboratorium.

Endelig taler for Vejles vedkommende placeringen i det befolkningstætte "trekantsområde" med korte, gode forbindelser til både Fyn, Sønderjylland og Esbjerg-området.

Placering af de fælles kontrolafdelinger

I rapporten anbefales det, at størstedelen af aktiviteterne i de regionale fødevare- og veterinærafdelinger samles i 10 nye kontrolafdelinger. De 10 kontrolafdelinger i den foreslåede, nye struktur, vil komme til at ligge på de nuværende fødevareregioners adresser. Kontrolafdelingen i Kødbyen i København vil dog skulle lukkes, og flyttes til Rødovre. Følgende argumenter er lagt til grund for forslaget om at bevare de lokale kontrolafdelinger:

- Kontrolfunktionernes nærhed i forhold til borgere og virksomheder
- Med for få kontrolafdelinger vil omfanget af kørsel pga. afstand blive for stort
- Styringen og koordineringen af kødkontrollens aktiviteter vil også ske via kontrolafdelinger, hvorved den tætte kontakt til virksomhederne bevares

Placering af de fælles beredskabscentre

Tale

	<p>Beredskabscentrene foreslås placeret ud hensyn til:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dyretæthed ▪ landegrænsen mod syd ▪ central placering i forhold til lokalisering af store slagterier, hvor der erfaringsmæssigt hyppigt optræder mistanker om smitsomme sygdomme
Ringsted	<p>Det anbefales, at beredskabsafdelingen på Sjælland placeres i regionscentret i Ringsted. Centret er naturligt midtpunkt i regionen og herudover ligger det centralt i forhold til regionens besætninger. Derudover er der et stort slagteri i byen.</p>
Haderslev	<p>I den sydlige del af Jylland vil Haderslev som foreslået være det naturlige valg. Dette valg anbefales, da de mest dyretætte områder i regionen er Als og den østlige del af Fyn. Derudover er der risiko for luftbåren smitte af forskellige kvæg- og svinesygdomme over den dansk tyske landegrænse.</p>
Viborg	<p>Det nordlige Jylland er den del af Danmark, som samlet har den største dyretæthed. Der er tillige placeret flere store slagterier i regionen. Viborg ligger i den sammenhæng centralt og det anbefales, at beredskabsafdelingen placeres her.</p>

Placering af laboratorier

Det har været en vigtig præmis i strukturarbejdet, at laboratorieopgaverne fremover skal udføres på så få og så store laboratorier som muligt med for at udnytte styrelsens ressourcer optimalt.

Det indebærer konkret, at der fremover vil være behov for at opretholde 2 kemiske og 3 mikrobiologiske laboratorier. Disse har tilstrækkelig kapacitet til at klare de over 125.000 labo-

Tale

	<p>ratorieprøver, som analyseres i år.</p> <p>For at ingen skal komme i tvivl, vil jeg gerne understrege, at der ikke eksisterer planer om at reducere antallet af prøver i forbindelse med strukturændringen.</p>
Ringsted og Århus	<p>Så kan man så spørge sig selv om, hvor de 2 kemiske og 3 mikrobiologiske laboratorier skal placeres.</p> <p>Hvis vi tager de kemiske først, så vurderes bygningstilstanden at være væsentlig bedre i laboratorierne i Ringsted og Århus end i København. Disse bygninger anses også indretningsmæssigt for mere egnede til rational laboratoriedrift.</p> <p>Derfor peger Fødevarestyrelsen på, at de kemiske laboratorieopgaver bør placeres i Ringsted og Århus.</p> <p>Kigger vi på de placering af de 3 mikrobiologiske laboratorier spiller hensynet til økonomi, fleksibilitet og faglig synergi med den kemiske laboratorievirksomhed ind. Derfor bør der i hvert fald placeres mikrobiologiske laboratorier i Ringsted og Århus.</p>
Vejle	<p>Det tredje mikrobiologiske laboratorium foreslås placeret i region Vejle.</p> <p>Jeg vil gerne uddybe kriterierne for valget af Vejle:</p> <p>Laboratoriet skal placeres således, at laboratoriechefen har mulighed for tæt kontakt til regionschefen og kontrolcheferne med henblik på regelmæssig ledelsesmæssig koordinering af arbejdstilrettelæggelsen.</p> <p>Så mange chefer, som praktisk muligt, bør derfor samles tæt på regionschefen.</p>

Dette sikrer en sammenhængende og koordineret ledelse af de nye og større regioner. Det vil konkret være en fordel ved bl.a. prøveplanlægning, koordination af prøveudtagning og opfølgning på laboratorieresultater.

Det bør samtidigt være sådan, at alle tre regioner i den nye struktur råder over et laboratorium, så hver enkelt region kan drage fordel af et mere veludbygget samarbejde mellem kontrolafdeling og laboratorium.

Den geografiske placering af laboratoriet skal være naturlig i forhold til regionens geografiske udbredelse. Et laboratorium bør derfor om muligt placeres centralt i forhold til relevante virksomheder i regionen.

Endelig skal styrelsens nuværende bygninger udnyttes så godt som muligt.

Vejle opfylder kriterierne. For Vejle tæller også, at laboratoriet bliver benyttet af mange større virksomheder i trekantsområdet og på Fyn både til analyser og serviceydelser.

Jeg kan bl.a. nævne Dansk Supermarked med hovedkvarter i Vejle, Danish Crown med slagterier i Horsens og Herning, Albani, Coca Cola-tapperierne, Tholstrup Pastella, Arla Foods, Kims og de Forenede Bryggerier (Tuborg).

Jeg ved godt, at andre har peget på Esbjerg, som en alternativ placering af det tredje laboratorium.

Hvis laboratoriet placeres i Esbjerg og regionscenteret i Vejle, vil den sammenhængende og koordinerede ledelse af den nye og større region alt andet lige vanskeliggøres.

Mod Esbjerg taler også beliggenheden i udkanten af regionen. Der er eksempelvis tæt på dobbelt så langt fra Esbjerg til

Tale

Odense (140 km) som fra Vejle til Odense (75 km).

Endelig tilsiger udnyttelsen af den nuværende bygningsmasse, at flere opgaver placeres i region Vejle end Esbjerg. Fødevareregion Vejle råder nemlig over et samlet bygningsareal, som er ca. 10 procent større end region Esbjerg.

Præsenteret for disse argumenter, mener jeg, at der er gode grunde til at placere de kemiske laboratorier i Århus og Ringsted. Og de mikrobiologiske laboratorier i Ringsted, Vejle og Århus.

Den centrale enhed

Som I sikkert er bekendt med, berøres den centrale enhed i Mørkhøj i mindre vidtgående omfang end regionerne af strukturomlægningen.

Opgaverne vil i det store hele være uændrede.

Der gennemføres dog en mere rationel struktur med mere effektive ledelsesfunktioner og en reduktion i antallet af kontorer.

Herved opnås effektiviseringer og besparelser.

Visse praktiske opgaver inden for bogholderi og lønanvisning for hele styrelsen samles i Mørkhøj, hvorved der opnås økonomiske fordele.

Personalemæssige konsekvenser

Som jeg har sagt før, vedrører de foreslåede effektiviseringer primært det ledelsesmæssige og administrative område. Strukturforslaget, har derfor ikke konsekvenser for fødevarer-sikkerheden.

Tale

Administrative årsværk	<p>I regionerne effektiviseres ved at samle dele af de administrative sekretariater i 3 centre.</p> <p>Opgaver vedrørende bogholderi og lønadministration samles i den centrale enhed i Mørkhøj.</p>
Laboratorie-årsværk	<p>Samlingen af opgaver på henholdsvis 2 kemiske og 3 mikrobiologiske laboratorier medfører en effektivisering og en reduktion i den nødvendige medarbejderstab.</p>
I alt	<p>Samlet set kan den forudsatte reduktion i personalet opgøres til 68 årsværk. Denne reduktion kan foretages, uden at det går ud over den faglige opgavevaretagelse.</p>

Regionalpolitiske hensyn

Med omstruktureringen af styrelsen kan man på ingen måde sige, at der er tale om en flytning af arbejdspladser til hovedstaden. Tværtimod reduceres antallet af arbejdspladser som nævnt med 68, heraf 59 i hovedstaden og 9 i resten af landet.

Samtidig sker der flytning af arbejdspladser på landsplan til fordel for Ringsted med 42 arbejdspladser, Vejle får 8 nye arbejdspladser og Århus 6.

På Sjælland flyttes aktiviteter fra hovedstaden til Ringsted, som betjener Vestsjælland og Storstrøms Amt. Dette område har i dag ikke mange statslige arbejdspladser. Med den nye struktur for Fødevarestyrelsen vil denne del af landet, som nævnt få tildelt 42 nye arbejdspladser.

Det er derudover vigtigt at huske på, at placeringen af kontrolafdelinger forbliver som i dag. Med den enkelte undtagelse, at kontrolafdelingen i kødbyen flytter sammen med kontrolafdelingen i Rødovre. De 9 kilometer fra Kødbyen til Rødovre kan dog ikke siges at være af særlig regionalpolitisk

interesse.

Kontrollfunktionen bevares så tæt som muligt på borgere og virksomheder, og der er således ingen reelle ændringer i forhold til den aktuelle situation.

Det har været en præmis fra begyndelsen, at en omstrukturering af Fødevarestyrelsen ikke skulle være ensbetydende med en centralisering af arbejdspladser til fordel for hovedstaden.

Rapporten som den nu foreligger beskriver en relativ reduktion af antallet af arbejdspladser i hovedstaden til fordel for resten af landet.

Dette vil bidrage til at styrke den regionale erhvervsudvikling gennem positive samspilseffekter med regionens eksisterende erhvervsliv.

Besparelses potentiale

De samlede årlige besparelser på det bevillingsfinansierede område ved en fuld gennemførelse af reorganiseringen, vil blive på 31,4 mio. kr.

Til de 31,4 mio. kr. kommer yderligere en besparelse på det brugerbetalte område på 5,8 mio. kr., hvilket som en sidegevinst reducerer belastningen af erhvervet.

Konklusion

Til slut vil jeg gerne endnu en gang understrege, at en slankere og mere effektiv struktur for Fødevarestyrelsen ikke på nogen måde sætter fødevarer sikkerheden under pres. En omstrukturering af Fødevarestyrelsen, som foreslået vil resultere i en mere effektiv og rationel institution med en lige så god fødevarer- og veterinær kontrol som hidtil.

Tale

Hvis vi kan få det samme ud af færre penge, er det afgjort en udvikling, vi bør imødekomme.

Fødevarestyrelsens forslag vil nu gå til behandling i regeringen.

Og jeg håber på at kunne skabe afklaring af spørgsmålet om den fremtidige struktur i løbet af foråret.